

EXPANSIVA

Norrbotten

oktober 2021

expansiva.se

LOTTA FINSTORP,
LANDSHÖVDING I NORRBOTTEN:

"I NORRBOTTEN
SKER EN
VÄRLDSLEDANDE
**TEKNIK-
OMSTÄLLNING**"

LULEÅ
MOT EN HÅLLBAR FRAMTID

GÄLLIVARE
DET ÄR HÄR DET HÄNDER

**MILJARDINVESTERINGAR
OCH FRAMTIDSTRO**

NORRBOTTEN GÅR I SPETSEN FÖR GRÖN OMSTÄLLNING

Foto: Viveka Österman

Norrbotten är kontrasternas län. På en fjärdedel av Sveriges yta finns midnattssol och vintermörker, högfjäll och skärgård, städer och landsbygd. Vi har många olika kulturer och gränisar till två länder. Här finns världsledande forskning, ett näringsliv i världsklass och bland den lägsta arbetslösheten i Sverige.

DET ÄR HÄR DET HÄNDER

Malmen, skogen och energin från våra älvar har lagt grunden till Sveriges välfärd. Nu tar vi nästa steg genom den gröna omställningen som ska bidra till en hållbar framtid. Hundratals miljarder är på väg att investeras i norra Sverige de närmaste åren, bland annat i fossilfri tillverkning inom gruv- och stålindustrin. Det är en världsledande teknikomställning som sker i Norrbotten just nu. Samtidigt söker sig allt fler högteknologiska företag hit för att få ta del av vår gröna energi. Det är här det händer!

LIVSKVALITET

Grön omställning handlar inte enbart om industriell teknikutveckling. Det handlar framför allt om människor som vill skapa sig en ny framtid och flytta till de nya jobben. Människor som söker livskvalitet och vill ta del av hållbara boendemiljöer, ett rikt kulturliv och ett aktivt friluftsliv. I Norrbotten finns goda förutsättningar för allt detta.

ALLT FLER KAN TÄNKA SIG NORRA SVERIGE

Synen på norra Sverige börjar förändras. Var tredje svensk kan i dag tänka sig en framtid här. Ännu fler är det bland yngre. Och vi behöver bli fler för att klara de planerade satsningarna, kanske uppemot 100 000 nya invånare. Det är inte bara företagen som behöver arbetskraft. Försvarsmakten etablerar nya regementen och både statliga myndigheter och kommuner växlar upp för att möta de historiskt stora industrietableringar och investeringar som är på väg. Det behövs fler bostäder, nya skolor och en utbyggd infrastruktur. Det är inga små utmaningar, men utmaningar med positiva förtecken.

VI GÖR DET TILLSAMMANS

En välsmord samverkan mellan länets aktörer är sedan länge ett kännetecken för Norrbotten. Vi tar oss an utmaningarna tillsammans för en hållbar framtid och vi gör det i linje med de globala målen i Agenda 2030.

Välkommen till ett län som går i spetsen för grön omställning!

Lotta Finstorp

Landsbövding i Norrbottens län

OM EXPANSIVA

Expansiva är tematidningar som ges ut som bilagor i Dagens Industri. Vi finns även som nättidning på expansiva.se

DETTA NUMMER

Expansiva Norrbotten medföljer som bilaga i Dagens Industri i oktober 2021.

HAR DU FRÅGOR OM INNEHÅLLET ELLER VILL DIN REGION HA ETT TEMANUMMER AV EXPANSIVA?

KONTAKTA CROSSMEDIA
Jonatan Fransson, tel: 0700-84 00 51 eller
e-post: jonatan.fransson@crossmediagroup.se

EXPANSIVA ÄR PRODUCERAD AV CROSSMEDA

PROJEKTLEDARE: JONATAN FRANSSON REDAKTÖR: BITTE ASSARMO
GRAFISK FORM: ROBIN KARLSSON, JULIA NORDH
TRYCK: KROONPRESS FRAMSIDESFOTO: VIVEKA ÖSTERMAN

crossmediagroup.se

CROSSMEDIA
COMMUNICATION

SPARBANKEN NORD SER MÖJLIGHETERNA OCH MÖTER UTMANINGARNA

En regional bank med hög närvaro, hjärta för platsen och engagemang för kunden – det är Sparbanken Nord. Vilken roll har banken idag, när miljardinvesteringarna regnar över norra Sverige? Här berättar Gunnar Eikeland, vd för Sparbanken Nord, om hur han ser på framtidens möjligheter och utmaningar.

– Utvecklingen kommer att få en enorm betydelse för samhället i stort. De stora investeringarna inom industrin påverkar även infrastrukturen och kommer att innebära genomgripande förändringar i de nordliga länen, framför allt i Västerbotten och Norrbotten. Med det stora behovet av kompetensförsörjning krävs att samhällena förändras. Vi pratar om län som länge haft en ganska stillastående befolkningsutveckling och där arbetslösheten även tidigare varit relativt låg så vi kommer att vara beroende av att människor flyttar hit.

VILKA MÖJLIGHETER SER DU I DETTA?

– Möjligheterna är förstås fantastiska inte minst för många företag och för en regional bank att stötta deras utveckling. Det blir också en väldigt radikal förändring för många kommuner, när det gäller bostäder, infrastruktur, kompetens och så vidare, och det är en resa som kommer att vara i ett par decennier. Sparbanken Nord jobbar redan nu mycket med vårt samhällsengagemang för att vara med och bidra till en hållbar framtid för platsen som både vi och våra kunder vill utveckla. Bland annat prioriterar vi numer alla våra insatser mot

ett eller flera av FN:s globala mål för en hållbar utveckling.

SER DU NÅGRA SPECIELLA UTMANINGAR OCH HUR KAN NI MÖTA DESSA?

– Absolut, inte minst den sociala utvecklingen. Vi kan inte enbart se till de industriella anläggningarna, det måste också vara givande

Vi laddar för att vara en kraft i den här förändringen, både för befintliga och nya kunders utveckling.

och roligt att bo här. Därför är det otroligt viktigt att man satsar på kultur, föreningsliv och de många lokala engagemang som måste finnas på plats, inte minst för nya medborgare. Det finns en mängd utmaningar som kommer att avgöra om du stannar en kort tid eller om regionen blir hemma så det är enormt viktiga satsningar. Här vill vi vara med och göra skillnad.

– Vi kommer också att få se fler intressekonflikter, det är oundvikligt när ett samhälle förändras på det här sättet. Här kan vi som bank med lokal närvaro i flera kommuner verka för att lyfta fler perspektiv, öka kunskaper och skapa större förståelse för de olika behoven så att alla grupper blir hörda.

VAD KAN NI SOM BANK GÖRA MER, FÖR ATT FORTSÄTTA VARA EN VIKTIG OCH RELEVANT AKTÖR?

– Självklart ska vi som regionens bank vara med och stötta de många företagen och hushållen genom att finansiera bostäder och utveckling av affärsidéer och företag. Vi finns nära våra kunder, kan vår marknad och ser att vi har en viktig roll i det.

– Sparbanken Nord är också känd för vårt samhällsengagemang och avsätter betydande belopp för att arbeta just med de här dimensionerna och bidra till att den här platsen är en bra plats att leva på. Vi jobbar exempelvis aktivt med näringslivsrelaterade utvecklingsprojekt, bland annat ett projekt där vi ser över hur den befintliga kapaciteten i elnätet kan utnyttjas bättre

– Vi stödjer också olika projekt för att möta kompetensutmaningen, riktade både mot industrin och mot andra sektorer. Om en industriell utveckling leder till att befolkningen ökar med tio procent så behövs det ny kompetens i en mängd sektorer. Kompetensförsörjningen ser vi som en mycket viktig sak att engagera sig i och i det även att skapa en rik fritid och attraktiv livsmiljö

– I grunden är det här något oerhört positivt och vi laddar för att vara en kraft i den här förändringen, både för befintliga och nya kunders utveckling, avslutar Gunnar Eikeland.

Sparbanken Nord

90 procent av all järnmalm som produceras i Europa kommer från Norrbotten.

NORRBOTTEN ETT SKYLTFÖNSTER MOT VÄRLDEN

Foto: iStockphoto.com

Norra Sverige står inför en aldrig tidigare skådad investeringsboom. Marknaden driver investeringarna som möts med nödvändiga nationella investeringar kring främst infrastruktur. Denna del av Sverige utvecklas till världens skyltfönster där vi nu går mot det moderna fossilfria industrisamhället.

2019 påbörjade Norrbottens Handelskammare en sammanställning över pågående och kommande investeringar i länet på 300 miljarder.

– Vid den tidpunkten såg vi ingen annan region i Sverige som kom upp i samma summa. Det har senare ytterligare utvecklats, med bland annat LKAB, Hybrit och H2 Green Steel, med fossilfri malm- och stålframställning och med det hamnar vi på drygt 700 miljarder, berättar Linda Nilsson, vd för Norrbottens Handelskammare.

De stora investeringarna i Norrbotten, Malmporten, Markbygden, LKAB, Hybrit samt Northvolt och andra satsningar drar också till sig ytterligare etableringar och investeringar. Och att det händer just i Norrbotten är inte Linda Nilsson förvånad över:

– Just nu är vi ett skyltfönster mot övriga världen, med industri 4.0, omställningen till hållbar industri. Vi sitter på Europas skattkista här, med skog, malm och stål samt vår gröna energi. Vi har lång erfarenhet och har ett universitet som driver kunskapsutvecklingen inom dessa områden.

Den gröna energin är det centrala, fortsätter hon: – Facebooketableringen var startskottet. De var tidigt ute med grön energi när de startade 2012.

Linda Nilsson. Foto: Norrbottens handelskammare

Hittills har de investerat ungefär 10 miljarder och bygger nu den tredje serverhallen. Ett annat exempel är Polarbröd som har investerat i egna vindkraftverk.

90 PROCENT AV ALL JÄRNMALM som produceras i Europa kommer från Norrbotten, därför är Norrbotten så oerhört viktigt, förklarar Linda Nilsson:

– Infrastrukturen är som vårt blodomlopp och vi har en infarkt i den. Norrbottenbanan är ett jättestort projekt som är absolut nödvändigt för hela Sverige och hela Europa för att vårt näringsliv ska kunna vara konkurrenskraftigt, effektivt och hållbart imorgon och om 30 år. Att det satsas stort beror på att det är marknaden och konsumenterna som driver på och ställer kraven på hållbara transportlösningar. Det är mycket glädjande.

Och det gäller alla de enorma investeringar som nu görs i Norrbotten, fortsätter hon:

– Det handlar inte om några politiska ställningstaganden, som på 1970-talet. Det är marknaden som driver den hållbara gröna omställningen med stöd av forskning och innovation. Samma sak med besöksnäringen, som numera omsätter åtta miljarder och har blivit en ny basindustri.

Minsta gemensamma nämnare för investeringarna är hållbarhet. Men till detta kommer också produktivitet. I värdekedjan av effektiva och hållbara lösningar är både transporter och investeringar mycket viktiga, inte minst hamnarnas investeringar som kommer att öka volymerna drastiskt.

– Det ställs också krav från konsumenterna, framför allt från de yngre. De har en helt annan syn utifrån hållbarhetsperspektivet och kräver en hållbar värdekedja, tillägger Linda Nilsson.

Handelskammaren har arbetat hårt för att väcka medvetenheten om vikten av ett bättre flöde från Norrbotten och söderut.

– Malmбанan är Norrbottens Suezkanal, vi är helt beroende av dubbelspår. Vi har i flera år samarbetat med Bryssel och vi vet att EU ser Norrbotten och norra Sverige som en angelägenhet för hela Europa. Det innebär också att vi har möjlighet att få finansieringsstöd från EU men då måste regeringen agera. Nu förlänger EU ScanMed korridoren mot Luleå, Narvik och Uleåborg och det är oerhört betydelsefullt för att knyta an mot det övriga Europeiska transportnätverket.

KOPPLAT TILL INVESTERINGARNA spelar också Luleå Tekniska Universitet och inkubatorn Arctic Business en viktig roll. Universitetet har örat mot marknaden och inkubatorn – den sjunde bästa i världen – realiserar innovationer från universitetet till att bli verkliga varor och tjänster.

– Vi har dessutom Esrange, som ligger i framkant gällande forskning och utveckling kopplade till rymden med framtidens effektiva satelliter, allt kopplat till den hållbara omställningen, avslutar Linda Nilsson.

Text: Bitte Assarmo

EN VÄRLDSLEDARE FRÅN SKELLEFTEÅ

Det är inte tvärentgelt* att nå ut till hela världen från Skellefteå, för oss är det människorna som gjort det möjligt. Vår framgång grundas på alla innovatörer vi mött, engagemanget som lever i företaget och en stor dos mod.

Vi är stolta över vår resa, men vi nöjer oss inte vid det. Som världsledare har vi ett ansvar, att driva utvecklingen framåt, att vara lyhörda för behov och alltid sätta säkerheten i fokus. Resan startade på Rönnskärsverket 1976 vid ett svårt och miljöfarligt rivningsarbete. För att jobbet skulle kunna utföras säkert och effektivt behövdes en fjärrstyrd rivningsrobot. Därför utvecklade vi en.

www.brokk.se

BROKK®

*lätt

Arctic Business har ett nära samarbete med Luleå Tekniska Universitet, LTU.
Foto: Public domain via Wikimedia Commons

ARCTIC BUSINESS GÖR IDÉER EXTRAORDINÄRA

Som startup får du därför väldigt snabbt möten med investerare och en tidig finansiering.

Arctic Business jobbar stenhårt med att utveckla nya och innovativa bolag från norra Sverige. Idag är Arctic Business världens sjunde bästa inkubator med koppling till universitet.

Framgångssagan Arctic Business började 2005, då inkubatorn startade upp för att få ut teknik och innovationer från Luleå Tekniska Universitet, LTU. Idag omfattar inkubatorn 20 kommuner, 300 000 invånare och 20 procent av Sveriges totala yta och attraherar entreprenörer både regionalt, nationellt och internationellt.

Det finns flera anledningar till att Arctic Business har lyckats så bra, säger Jens Lundström som är vd:

– Vi är helt enkelt

Jens Lundström. Foto: Arctic Business

duktiga på att bygga team, locka finansiärer och få våra bolag att växa snabbt. Samtidigt som vi fortsätter att jobba med innovationer från LTU tar vi också emot idéer och innovationer från industrin och privatpersoner. Vi vill också hitta idéer som har exportpotential.

PÅ ARCTIC BUSINESS stöttar man de extraordinära idéerna från finansiering och rekrytering till affärsplanering. Man möter både folk med affärsidéer och folk som vill arbeta eller investera i startups, och erbjuder både projektarbeten och examensjobb kopplade till universitetet.

– Vi företräder en grupp på ungefär 40–45 affärsänglar som litar på vårt flöde av idéer. Som startup får du därför väldigt snabbt möten med investerare och en tidig finansiering, säger Jens Lundström.

ARCTIC BUSINESS FRAMGÅNGAR har inte gått omvärlden förbi. Man samarbetar med flera andra

inkubatorer, både i Sverige och utomlands. Ett av dem är ESA BIC Sweden, där man samarbetar med Svenska och Europeiska Rymdstyrelsen samt inkubatorer i Uppsala, Trollhättan och Lund, för att hjälpa lovande svenska entreprenörer inom rymdteknik, och där Jens Lundström är ansvarig för landets rymd-startups. Man samarbetar också sedan många år med kollegor i Austin, Texas, i forskningsprojekt runt "urban rural areas", glesbygdsstörstäder.

IDAG HAR ARCTIC BUSINESS totalt 21 aktiva bolag i inkubatorn. Dessa attraherar varje år över 80 miljarder kronor i olika former av finansiering, som riskkapital, banklån och annat. De har hittat kunder, talanger och fått fart på affärerna och är snart redo att fortsätta på egen hand. Under tiden fortsätter Arctic Business expandera och hjälper till att sätta Norr- och Västerbotten på världskartan.

Text: Bitte Assarmo

Specialister på säkra bergentreprenader

Norrbottens Bergteknik har lång erfarenhet, resan började redan under 1960-talet

Vår verksamhet är heltäckande inom berghantering. Hos oss finns ledande kompetens inom borrhning, loss hållning och förstärkning. Vi är vana alla sorters miljöer och arbetar i både mindre uppdrag och stora projekt.

Idag är Norrbottens Bergteknik en av de ledande aktörerna i Sverige. Vi ingår i koncernen Nordisk Bergteknik och omsätter cirka 300 miljoner kronor.

Läs mer på bergteknik.se

ENTREPRENADER | GRUVOR | TÄKTER

NBB NORRBOTTENS BERGTEKNIK

NORRLANDSFONDEN

EN 60-ÅRING REDO FÖR FRAMTIDENS GRÖNA TILLVÄXT I NORR

Hallå där, Norrlandsfondens vd Niklas Jonsson...

VAD ÄR NORRLANDSFONDEN?

– Norrlandsfonden är en stiftelse grundad år 1961 med fondkapitalet tillskjutet av LKAB och staten. Vi har ett eget kapital på 1,3 miljarder kronor och engagemang i 471 företag. Vi erbjuder lån, konvertibla skuldebrev och olika former av garantier för nyetablering, utveckling och expansion i små och medelstora företag. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor. Vårt uppdrag är att främja tillväxt i norrländskt näringsliv.

NORRLANDSFONDEN FYLLER 60 ÅR OCH HAR VARIT DELAKTIG I MÅNGA INVESTERINGAR UNDER DEN TIDEN. VILKA INVESTERINGAR KOMMER ATT VARA PRIORITERADE I FRAMTIDEN?

– Initiativtagarnas tanke med Norrlandsfonden var att främja det norrländska näringslivet. De visste då, precis som vi vet nu, väldigt lite om framtiden. Men de ekonomiska resurserna har sedan dess kunnat användas om och om igen till företag som investerar i framtiden och som skapar arbetstillfällen och ekonomiskt mervärde i samhället. För 60 år sedan hade få kunnat gissa sig till den utveckling som idag ger investeringar i vår framtid. Exempelvis elektrifiering av fordon, grönt stål och grön energi. En stor del av dessa investeringar kommer att ske i norra Sverige och är viktiga för att vi ska anta klimatutmaningen vi har framför oss.

HUR HAR NORRLANDSFONDENS KUNDER KLARAT PANDEMIN?

– Norrlandsfonden har haft en ökande kreditstock där vi möjliggjort viktiga framtidssatsningar,

NIKLAS JONSSON, VD

men även stöttat företag under en svår period. I spåren av pandemin väntar stora utmaningar och möjligheter för företagen i Norrland. Långsiktiga trender inom digitalisering, automatisering och elektrifiering har accelererat och skapar möjligheter för företag, men även en risk för de som inte klarar av omställningen.

ÄR HÅLLBARHET VIKTIGT I ERA BEDÖMNINGAR NÄR NI LÅNAR UT PENGAR?

– När jag och mina kollegor på Norrlandsfonden möter kunder så är det uppenbart att hållbarhet inte längre är något som man lyfter för samve-

tets skull. De företag som har höga ambitioner med sitt företag inser att hållbarhet är något som bör ingå i affärsmodellen för att vara långsiktigt framgångsrika. Kunderna, finansörerna och de anställda kräver det. För Norrlandsfonden är våra gemensamma utmaningar en faktor, men så är även affärsrisken i att låna pengar till företag som inte jobbar strategiskt med dessa frågor.

NORRA SVERIGE ÄR EN REGION MED NATUR-RESURSER OCH DÄR MOTSTRIDIGA INTRESSEN IBLAND STÅR MOT VARANDRA. HUR SER DU PÅ DETTA?

– För att möjliggöra utveckling och investeringar krävs ett samspel mellan näringsliv och politik. Utan effektiv handläggning av tillståndspåskärper och lagstiftning att förhålla sig till, skapas en osäkerhet som hämmar investeringar. Här står ofta motstridiga intressen mot varandra som till exempel när investeringarna ska vägas mot klimat och miljö. Förhoppningsvis finns det en acceptans för framtida beslut och en förståelse för beslut som tas. Utan långsiktighet och ett mod att ta beslut kommer kartan att vara svårnavigerad för investeringar som skall generera finansiell avkastning, ge minimal miljöpåverkan och skapa attraktiva samhällen för de som bor här i dag och för de som kommer att flytta hit imorgon.

Satsning på fossilfritt stål
är en del av Luleås arbete för
framtiden. Foto: Viveka Österman

LULEÅ INVESTERAR FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Som största stad i Norrbotten är Luleå ett viktigt centrum för hela regionen. Det innebär stora investeringar i bostäder och infrastruktur men också ett långsiktigt arbete för att locka nya invånare till Norrbotten.

Vi behöver vara en motor för att locka hit människor och det behöver finnas valmöjligheter för dem som väljer att flytta hit. Som största stad i Norrbotten behöver vi klara att erbjuda både jobb och ett utbud av fritid, kultur och annat som är attraktivt, säger Carina Sammeli (S), kommunstyrelsens ordförande.

MED EN VÄXANDE ARBETSMARKNAD, och det för regionen så viktiga LTU, Luleå Tekniska Universitet, behövs också en satsning på bostäder. Under flera år har man arbetat fram en strategi för att locka bolag att bygga och äga fastigheter och det har fungerat. Nu byggs det omkring 800 bostäder per år och de kommande åren, mellan 2021 och 2023, kommer det att byggas 2500. Man har också byggt den helt nya stadsdelen Kronan – den första sedan 1970-talet.

– Vi har ett enormt tryck efter bostäder,

berättar Carina Sammeli, och vi ligger väldigt bra i fas med behovet. Utmaningen nu är att bibehålla tempot men också att växla upp när det gäller verksamhetslokaler.

Utbyggnaden av hamnen är också en viktig del av Luleås och hela regionens framtid. Här är man mitt i en investeringsboom och har ett nära samarbete med staten när det gäller att muddra

Vi har ett enormt tryck efter bostäder och vi ligger väldigt bra i fas med behovet.

upp hamnen och bygga nya hamnlägen.

– Tillgången till en bra hamn gör att vi är centrat i Norrbotten. Det är via hamnen som varor kommer att transporteras in och ut, och nu när Norrbottenbanan färdigställs kommer vi dessutom att ha tillgång till bra och effektiv tågtrafik. Vi sitter på en tung råvaruindustri och

är Europealedande inom stål och järnmalm och vi behöver både en bra hamn och en bra järnväg. Att lägga det nya spåret utmed kusten är smart även för att skapa möjligheter till jobb- och studiependling, säger Carina Sammeli.

MÅNGA AV FRAMTIDENS UTMANINGAR måste lösas på bred nivå och Luleå kommun har ett nära samarbete med både regionen och länsstyrelsen, inte minst när det gäller frågor om kompetensförsörjningen.

– Vi behöver en attitydförändring, och då gäller det att vi får med oss våra medborgare så att de kan berätta om hur det är att leva här. Vi vet att det kommer att komma tusentals fler jobb, och här är det oerhört viktigt att samarbeta med både regionen, länsstyrelsen och andra kommuner.

Själv tycker Carina Sammeli att det finns åtskilliga anledningar till att man ska bo i Luleå:

– Det finns jobb här, inom både industrin och andra branscher, och även statliga jobb, ett bra utbud av kultur och fritid och bostäder till bra priser. Själv tar jag mig överallt på 5-10 minuter – till jobbet, barnens fotbollsträning och andra fritidsaktiviteter, till stormarknaden för att handla. Här finns närhet till allt, och det skapar livskvalitet.

Text: Bitte Assarmo

STADSDELEN KRONAN I SAMKLANG MED BÅDE MÄNNISKOR OCH MILJÖ

Luleå investerar för framtiden. Det byggs över 800 bostäder per år och för första gången sedan 1970-talet har man dessutom byggt en helt ny stadsdel, Kronan. Totalt sett beräknas 7000 invånare bo i Kronan, varav 5000 i Kronandalen, när området är helt utbyggt.

Det finns många goda intentioner gällande hållbarhet i stadsdelen, inte minst socialt. Därför har det hela tiden funnits en medvetenhet i att bygga en inkluderade stadsdel med en bra blandning mellan upplåtelseformer och boendeformer där alla oavsett storlek på hushåll och sociala eller ekonomiska förutsättningar ska kunna hitta ett boende. Stadsdelen byggs med goda möjligheter att gå, cykla eller åka kollektivtrafik. Det pågår även ett arbete med att etablera bilpool i området, något som inte finns i Luleå ännu.

GESTALTNINGSMÄSSIGT finns det önskemål om att någon aktör tar in naturen i sin utformning och val av material för att spegla den närliggande naturen. Tekniskt efterfrågas hållbara energi- och materiallösningar, med solceller på många av de färdigställda kvarteren, och fler hållbara lösningar uppmuntras.

Ny grön stadsdel växer fram. Visionsbild: Tema arkitekter

NÄRHETEN TILL frilufts- och naturreservatet Ormberget möjliggör till rekreation sommar som vinter och återspeglas i uppbyggnaden av parker och andra grönområden. Parkstråket genom Kronandalen är utformat så att det vid extrema regn klarar av att leda bort vattnet och undvika översvämningar som påverkar bebyggda fastigheter. Parkrummen ger möjlighet för områdets invånare och besökare att röra sig igenom och vistas i olika gröna miljöer med varierande karaktär, upplevelser och funktioner. Områdets målgrupp är aktiva luleåbor som värdesätter uteaktiviteter, närhet till natur likväl som stadsmässiga kvalitéer.

Text: Bitte Assarmo

Vi går i fronten för Norrbottens utveckling

Det är i Norrbotten det händer. Oavsett vi pratar om nya industrier för miljardier eller effektivisering av samhälle, näringsliv och offentlig sektor med hjälp av fiber, 5G, digitala verktyg, IoT och AI.

Hållbarhet är nyckelordet i många sammanhang. Men utan ordet omsatt i praktisk gärning spelar det ingen roll. Här är den digitala världens möjligheter och verktyg avgörande. Som möjliggörare inom industri, gruvnäring, jordbruk, skogsbruk, vård, omsorg, utbildning. Ja inom hela samhället. Mitt i det står vi tillsammans med våra stadsnätsskollegor redo att axla ansvaret att försörja det framtida samhället med hållbara, tillgängliga, säkra och robusta digitala kommunikationslösningar. Tillsammans tillhandahåller vi lösningar för datacenter, mobiloperatörer, näringsliv, offentlig förvaltning, företag och privatpersoner.

Vi agerar under parollen öppenhet. Med öppenhet menar vi konkurrensneutral tillgång till samhällskritisk digital infrastruktur. På lika villkor. Tillsammans äger vi rådighet över infrastrukturen. Tillsammans med andra operatörers infrastruktur skapas oanade möjligheter. På så sätt kan vi säkerställa uthållighet och resiliens för Norrbotten. På så sätt kan vi minimera digitalt utanförskap och tillhandahålla den bästa förutsättningen för Norrbottens utveckling.

itn
IT NORRBOTTEN
MAKE PROGRESS POSSIBLE

WIBAX
VI GÖR GOD KEMI

Wibax är en hållbar kemikalie- och biooljeleverantör som tar hänsyn till både dig och miljön.

WIBAX.COM

I Norrbotten finns unika förutsättningar för framställning av bioflygbränsle.
Foto: Tree Power

NORRBOTTEN SKAPAR MÖJLIGHETER FÖR STORSKALIG PRODUKTION AV BIOFLYGBRÄNSLE

Ett hållbart flyg, ökad sysselsättning och tillväxt i Norrbotten. Det är målet för TreePower, ett projekt i syfte att skapa förutsättningar för en storskalig inhemsk produktion av bioflygbränsle baserat på rester från skogen.

Flyget hjälper hela Sverige att leva. Men branschen står inför en stor utmaning – inrikesflyget ska bli fossilfritt till 2030. Nu stöttar näringsliv och politiken i Piteå och Luleå initiativet TreePower, som utförs av Luleå Business Region, Piteå Science Park och Luleå tekniska universitet. Projektet startade i januari 2020 och pågår till december 2022 med det långsiktiga målet att vi ska kunna flyga hållbart/fossilfritt, samtidigt som det kommer att generera ökad sysselsättning och tillväxt i Norrbotten.

– Vi arbetar utifrån fem byggstenar: Råvaran, energin, vilken teknik som är mest fördelaktig, vilken plats som är bäst lämpad och marknadsförutsättningarna. Vi har arbetat brett

Vi försöker maximera värdet av vartenda träd som plockas ur skogen.

och tagit reda på vilka möjliga alternativ som finns inom våra byggstenar. Nu ska vi tratta ner alternativen och komma fram till vilka som är de mest lämpliga och som ska utgöra grunden i det business case vi står inför att börja skriva, berättar Helena Holmgren, projektledare Luleå Business Region AB.

I NORRBOTTEN FINNS UNIKA FÖRUTSÄTTNINGAR för att skapa nästa generations bioflygbränsle. En inhemsk produktion skulle bidra till

att minska omvärldsberoendet. Men det handlar inte om att avverka skog för att producera bioflygbränsle, utan att ta vara på de restprodukter som skogsavverkningen och skogsindustrin genererar, till exempel grot, sågspån, bark och svartlut.

– Vi försöker maximera värdet av vartenda träd som plockas ur skogen, via att skapa ett ännu högre värde på sidoströmmarna, där även grenar och toppar ingår, säger Ulf Westerberg, innovationsledare Piteå Science Park.

DET FINNS ETT STORT INTRESSE FÖR BIOFLYGBRÄNSLE, både från politiken och från näringslivet. När TreePower lägger fram sin slutprodukt är målet att kunna presentera ett affärs-case som en investerare kan ta över och förverkliga.

Helena Holmgren

Text: Bitte Assarmo

H2 GREEN STEEL INVESTERAR I BODEN

Svarthyns industriområde, Boden.
Foto: Mats Engfors Photographic

För att klimatmålen ska klaras måste stålindustrin ställas om, något som är möjligt med ny teknologi. Det svenska företaget H2 Green Steel vill accelerera förändringstakten genom en tillverkningsprocess som eliminerar det mesta av koldioxidutsläppen från ståltillverkningen.

H2 Green Steel grundades 2020 av bland andra Harald Mix (Vargas Holding) i syfte att producera stål med hjälp av vätgas.

I FEBRUARI 2021 OFFENTLIGGJORDES att H2 Green Steel AB avser att etablera ett stålverk i Norra Svarthyn i Boden. Stålproduktionen beräknas starta

år 2024 med en kapacitet på 2,5 miljoner ton/år. Den planerade investeringen i Boden beräknas till 25 miljarder kronor. Förutom stålverk ingår också en anläggning för att producera vätgas i investeringen. Målet är att från 2030 producera fem miljoner ton stål årligen för bland annat fordonsindustri och vitvarutillverkare.

HÅLLBARHET I FOKUS NÄR TN BYGG FORTSÄTTER ATT EXPANDERA

När Tommy Nilsson startade sin resa som entreprenör för drygt 20 år sedan var ekonomin i Gällivare inte den bästa. Men nu ritas Sverigekartan om och miljardinvesteringarna regnar över Norrbotten. Idag sysselsätter TN Bygg 50 personer och har en omsättning på över 100 miljoner – och räknar med att fortsätta expandera.

– Att vara byggentreprenör i den här regionen idag innebär mycket arbete och många möjligheter, säger han. Det händer mycket i regionen och med dom stora investeringarna som pågår och kommer att pågå under många år framöver ger också många positiva kringeffekter.

Tommy Nilsson

TN BYGG UTFÖR BYGGSERVICE och entreprenader främst åt Gruvindustrin, Verkstadsindustrin, Fastighetsbolag, Kommun, Landsting, Försäkringsbolag med flera. TN Bygg utför bygg, betong, golvläggning och måleriarbeten, ofta med lokala underentreprenörer inom dom områden/tekniker som ej TN Bygg innehar. Kundtillfredsställelse och ett hållbarhetstänk är A och O genom alla led.

2007 UTSÅGS TN BYGG till årets företag och har även vunnit Gasellpriset samt vid flera tillfällen blivit utsedda till Gasellföretag som årligen delas ut av Dagens Industri. Det går med andra ord väldigt bra för TN Bygg, som nu ser framtiden an med tillförsikt.

– Med det strategiska läge vi har mitt i Norrbotten, med stora och viktiga aktörer runt omkring oss, så ser vi ljus på framtiden. Med de enorma investeringar som görs räknar vi med en fortsatt kraftig expansion, avslutar Tommy Nilsson.

Fakta TN Bygg

- Grundades: 2000
- Antal anställda: ca 50
- Omsättning 125 miljoner kr
- Hemsida: tnbygg.se

KOLLEKTIVTRAFIKEN SKAPAR NORRBOTTENS UTVECKLING

Den gröna omställningen pågår för fullt och miljardinvesteringarna regnar över norra Sverige. Och medan världens ögon riktas mot Norrbotten riktar Norrbotten blicken mot framtiden. En framtid där kollektivtrafiken får en allt större betydelse, och där region och kommuner nu går samman för att skapa en större kundattraktivitet och kostnadseffektivitet.

EN NY TRAFIKKARTA RITAS UPP

DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN och de fantastiska investeringar som görs i Norrbotten kräver en mer tillgänglig kollektivtrafik. Genom ett projekt initierat av den Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens län ritas nu en ny trafikkartan upp, som tillgodoser behovet både i stad och på landsbygd med mål att öka kundattraktivitet och kostnadseffektivitet i kollektivtrafiken

– Det känns fantastiskt roligt att det här händer. De investeringar som görs förutsätter att vi ska kunna bidra med kollektivtrafik. Därför är det viktigt att vi är proaktiva. Arbetet inleds vid kusten med omnejd, där vi initialt ser störst möjligheter till samverkan och fortsätter därefter med övriga parter i Norrbotten som redan deltagit i förstudien till projektet, säger Jonas Vinblad von Walter, vd Luleå Lokaltrafik AB.

Jonas Vinblad von Walter

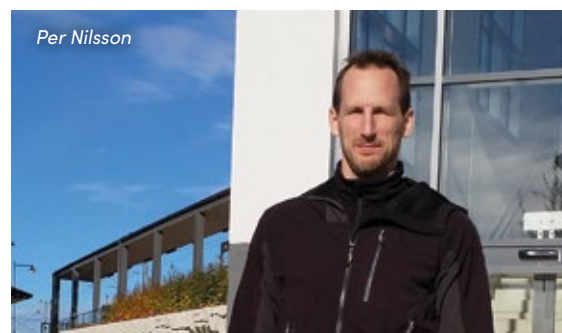
INGELA KARLSSON, vd Länstrafiken Norrbotten, håller med och menar att samarbetet är välkommet:

– I grund och botten har vi samma finansörer, våra kommunmedborgare. Nu har vi möjligheten att se ett länsperspektiv på ett helt nytt sätt, där vi alla kan dra nytta av de investerade skattemedlen. Kortare upphandlingstider för ett antal kollektivtrafiklinjer möjliggör snabbare implementering av alla nyttoeffekterna. Vi har också sett förändringar i resandet under pandemin och dessa tar vi naturligtvis också med oss när vi ritat den nya trafikkartan.

I förstudien har man analyserat mål och syfte och identifierat möjligheterna. Nu återstår detaljerna, när ritningen av kartan drar i gång i höst.

Ingela Karlsson

Per Nilsson

GRÖN VÄTGAS I FRAMTIDENS KALIX

FRAMTIDENS KOLLEKTIVTRAFIK ska inte bara vara tillgänglig och attraktiv – den ska också vara hållbar. Kalix kommun har därför, tillsammans med Regionala kollektivtrafikmyndigheten, RKM, tecknat en avsiktsförklaring med Fu-Gen Energi AB för ett pilotprojekt som ska analysera vilken potential som finns för att producera och leverera grön vätgas.

– Vi vill komma bort från fossila drivmedel och då är vätgasbussen ett bra alternativ att testa i vårt klimat, säger Per Nilsson, teknisk chef Kalix kommun.

PROJEKTET KOMMER ATT pågå i två år och målet är att ta fram detaljer för hur den förnybara kraften från vindkraftverk i kommunen ska kunna användas för att producera grönt väte med nollutsläpp. Höga ambitioner, men så vill också Kalix kommun vara föregångare i den gröna omställningen.

– Målet med pilotprojektet är att inom en 2 – 3-årsperiod ha en lokal produktion av grön vätgas för bland annat lokaltrafiken. Långsiktigt ger detta oss en rejäl skjuts framåt i den gröna omställningen. Miljön och klimatet ligger oss varmt om hjärtat, avslutar Per Nilsson.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR

Foto: Istockphoto

NYA ELBUSSAR REVOLUTIONERAR STADSTRAFIKEN I PITEÅ

NYA ELBUSSAR, fler körda kilometer, högre turtäthet och en användarvänlig app har gett önskat resultat. Redan ett par månader efter att Nobina började köra de eldrivna bussarna på Piteås gator är trenden tydlig: Allt fler väljer att åka kollektivt. Det berättar Mathias Keisu, som är trafikplanerare på Piteå Stadsbuss.

Det gedigna arbetet bakom införandet av elbussar är ett viktigt led i Piteås satsning på en miljövänlig, fossilfri fordonsflotta till 2030, och responsen på de nya bussarna har varit positiv, både från andra kommuner och från kommuninvånarna själva.

–Bussarna har ett utseende som sticker ut, och som tilltalar människor. Eftersom de går mycket tystare än fossildrivna bussar minskar de bullret i stadskärnan.

IDAG SER MAN EN tydlig trend när det gäller resandet med kollektivtrafiken.

– Tidigare har majoriteten av resenärerna varit barn och ungdomar, men idag ser vi att vuxna utgör en större del. Och det är naturligtvis en oerhört glädjande trend att människor i tätorten låter bilen stå. Det är vi jätteglada för, avslutar Mathias Keisu.

Mathias Keisu

”KOLLEKTIVTRAFIK ÄR EN FRAMTIDS- PRODUKT”

EN TILLGÄNGLIG KOLLEKTIVTRAFIK, som medger arbetspendling, kan locka ny arbetskraft till regionen. Det säger Ellinor Isaksson Larsson, som är produktionsledare vid Samhällsbyggnadsförvaltningen i Bodens kommun:

– De stora industrierna som nu etablerar sig i Norrbotten är gröna och ska producera hållbara produkter och de vill vara hållbara i alla led. Då krävs det att de som arbetspendlar dit gör det på ett klimatsmart och miljövänligt sätt, och där är kollektivtrafiken en väldigt viktig aktör.

ATT KOLLEKTIVTRAFIKEN NU samordnas mellan region och kommuner har en enorm betydelse för att göra kollektivtrafiken attraktiv, fortsätter hon:

– Som resenär ska du enkelt kunna byta mellan de olika trafiklagen och ta dig dit du vill.

Hon tror också att man kan dra nytta av de förändrade resmönster som uppstod under coronapandemin:

– Det har visat sig att resvanorna inte är lika låsta som vi tidigare har trott. Det är något vi kan dra nytta av för att skapa en produkt som är relevant för resenärerna. Kollektivtrafik är en framtidsprodukt.

Ellinor Isaksson

HAPARANDABANAN OCH FRAMTIDEN MOT FINLAND

NORRBOTTEN ÄR SVERIGES MEST internationella län, med landgräns mot både Norge och Finland och järnvägsförbindelse till båda. I Haparanda finns Sveriges enda svenska järnvägsförbindelse med anslutning till det finska järnvägsnätet som har en annan, bredare spårvidd.

– Många tror att de olika spårvidderna är ett problem, men det stämmer inte, säger Göran Wigren, förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen i Haparanda. Stationen och terminalen är från början byggd för att överbrygga skillnaden med en smidig övergång mellan de finska och svenska spåren som ligger sida vid sida med stationen och omlastningsytan däremellan.

DE STORA INVESTERINGAR som görs för den gröna omställningen i norra Sverige motsvaras av stora satsningar även i det angränsande finska Lappi med en biomassafabrik i miljardklassen och stora investeringar inom trä och stål.

– Det här gör att vi behöver flytta både gods och människor mellan länderna och då gäller det därutöver att se till att de som har rätt kompetens tar sig till arbetet oberoende av vilken svensk eller finsk kommun de bor i. Kollektivtrafiken är helt enkelt en förutsättning för att investeringarna ska slå in som det är tänkt, avslutar Göran Wigren.

Norrbottnens mångfacetterade näringsliv lockar olika former av kompetenser. Foto: Johan Utsi

NORRBOTTEN ALLT VIKTIGARE – FÖR HELA SVERIGE

Det som sker i Norrbotten idag saknar motstycke i svensk industrihistoria. Och det kommer inte bara regionen till nytta - hela Sverige gynnas av de fantastiska investeringarna i norr.

Bakom Norrbottens framgångar ligger ett hårt och målmedvetet arbete, berättar Anna-Stina Nordmark Nilsson, regiondirektör:

– Norrbotten är sedan länge stora på industri-etableringar, som LKAB, SSAB, en rad pappersbruk och vattenkraften.

Men vi vet också av erfarenhet att Norrbotten är konjunkturkänsligt och därför har vi länge arbetat aktivt för att hitta andra viktiga verksamheter som passar här. Nu börjar vi se resultatet av det.

Anna-Stina Nordmark Nilsson är själv vad hon kallar för en "urnorrbottning". Hon växte upp i Överkalix och älskar sitt Norrbotten. Framtidstron och de stora investeringarna gör henne jublande glad.

– När jag var ung fick vi ofta veta att vi måste flytta någon annanstans för att kunna göra karriär,

Anna-Stina Nordmark Nilsson
Foto: Maria Fäldt

När jag var ung fick vi ofta veta att vi måste flytta någon annanstans för att kunna göra karriär, men idag är det inte så.

men idag är det inte så. Därför känns det också så bra idag att vi utvecklat andra näringar, har ett stabilt universitet och stabila företag. Nu har vi tvärtom en hemflyttning, därför att norrbottniska ungdomar ser att det finns goda möjligheter till spännande jobb här, säger hon.

NORRBOTTEN IDAG är med andra ord något helt annat än vad det var på 1970-talet och det är norrbottningarna själva som skapat förändringarna, med det tekniska universitetet som betytt enormt mycket för utvecklingen i regionen och arbetet för att få in nya företag.

– Idag har Norrbotten ett mångfacetterat

näringsliv och det innebär också att vi attraherar olika former av kompetenser, säger Anna-Stina Nordmark Nilsson.

Många av de statliga inslagen finns kvar, förstås, som vattenkraften, LKAB och delvis SSAB. Men idag bygger samhället i första hand på att det ska vara konkurrenskraftigt, något som Anna-Stina Nordmark Nilsson uppmuntrar:

– Det finns ingenting bättre än att verksamheter är konkurrensutsatta och står på egna ben!

ENDÖRRÖPPNARE var etableringen av Facebook år 2012, då omvärlden fick ögonen på Norrbotten. Senare kom också förfrågan från Europa om biltester i Arvidsjaur och Arjeplog, vilket fick många att öppna ögonen för att snön, kylan och fjällen också är en viktig näring.

När det nu står klart att Norrbottenbanan ska byggas ger det ytterligare en viktig signal. Norrbotten utvecklas, blir större och viktigare och det är här miljarderna ska satsas. Det är kvitto på att Norrbotten är viktigt för hela Sverige.

– Med den kompetens och de förutsättningar som finns i Norrbotten finns det ingenting som hindrar att vi tar ytterligare steg inom både turism och näringsliv. Vi har blivit mer kreativa och det ena ger det andra. Framgång skapar framgång! avslutar Anna-Stina Nordmark Nilsson.

Text: Bitte Assarmo

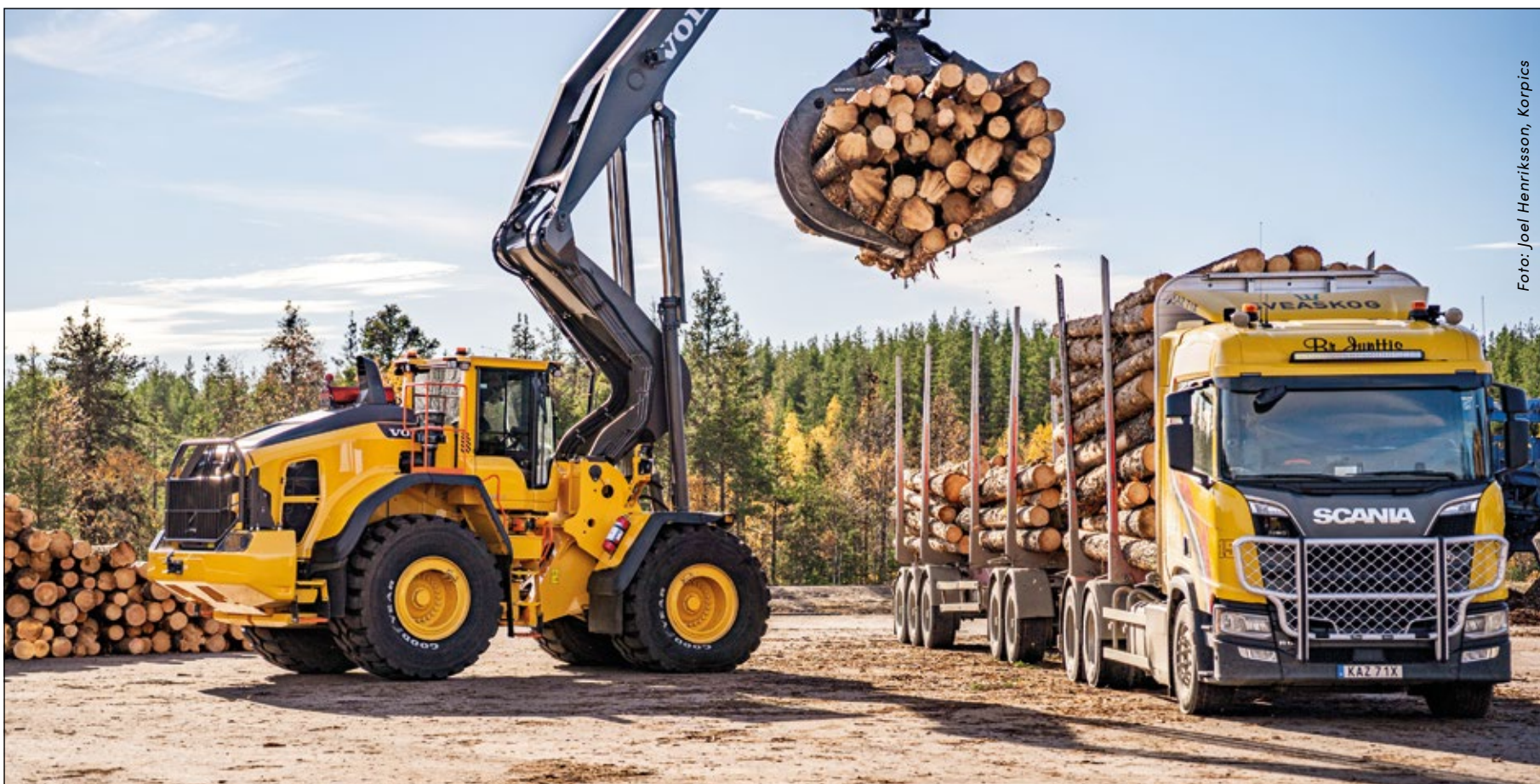

Foto: Joel Henriksson, Korpics

JUTOS TIMBER AB VÄXER SÅ DET KNAKAR

Den första oktober i år förvärvade Jutos Timber AB i Tornedalen den jämnstora konkurrenten Krekula & Lauri Såg AB. Båda företagen är anrika familjeföretag som drivits framgångsrikt i flera generationer, och att nu slå sina påsar ihop känns helt naturligt, berättar Anette Jönsson, vd och marknadschef på Jutos Timber AB.

Från vänster till höger: Håkan Jönsson, produktionschef; Sigvard Juto, teknisk chef, och Anette Jönsson, vd.

– Vi har under flera år satsat mycket på att utveckla företaget med olika investeringar och beslutade nyligen att göra en extra stor satsning de kommande tre åren, och förvärvet av Krekula & Lauri är en del i det. Båda bolagen är och har alltid varit måna om att värna arbetstillfällena och skogsbruket här där skogen finns, och vi tror på trä som ett material för framtiden då vi är måna om miljön och naturen.

TANKARNA BAKOM FÖRVARVET är flera, men den främsta anledningen är att de helt enkelt är starkare tillsammans.

– Vi vill trygga utvecklingen av trakten, och tillsammans är vi helt enkelt starkare.

Det låter oss göra större investeringar så vi blir bättre rustade att möta framtidens utmaningar med arbetskraft, digitalisering, hållbarhets-, miljö- och råvarufrågor. Dessutom tror vi starkt på trä för framtiden, och att vi ska producera virket där det står och växer är en självklarhet för oss, ur alla aspekter. Varför skulle vi transportera timret längre bort, exempelvis till kusten, innan det sågas? Det skulle bara belasta miljön i onödan. Transportbehovet för det sågade timret är cirka hälften så stort som för osågat timmer.

HUR SER FRAMTIDEN UT för Jutos Timber AB i Teurajärvi? Idag omsätter man cirka 200 miljoner kronor om året, men om inom fem år ska detta dubblas. Antalet anställda kommer också växa från 25 till cirka 50. Men utveckling i sig är inget nytt för Jutos.

– Ända sedan farfar startade bolaget på femtiotalet har det växt, sakta men säkert. Under åttiotalet när min far och hans bror tog över verksamheten tog tillväxten fart ordentligt. Vi är väldigt stolta över hur motståndskraftiga vi har varit, ta till exempel

Anläggningen i Korpilombolo som byggdes upp helt från grunden efter branden år 1999.

branden som ödelade hela anläggningen 1999. Vi fick bygga upp allt igen, och nu, drygt 20 år senare, är vi starkare än någonsin.

VAD ÄR NYCKELN TILL FRAMGÅNGEN?

– Vi har alltid haft en hög teknisk utveckling i företaget, och alltid investerat i framtiden. För företagets skull, och för traktens skull. Vi vill hålla sågverksamheten och skogsbruket levande och tänker mycket kring frågor om hållbarhet, miljö och råvaror.

VAD TROR DU GRUNDAREN ÖSTEN JUTO HADE SAGT OM HAN SETT HUR FÖRETAGET SER UT IDAG?

– Om farfar hade stått här idag och sett vad först hans söner och nu vi allihop åstadkommit, med förvärvet och utvecklingsplanerna, tror jag att han skulle vara väldigt, väldigt stolt och nöjd med denna utveckling. Och överraskad! Att tänka sig att det han startade en gång i tiden i väldigt liten skala nu vuxit så här pass mycket. Det är något att ta med sig för alla företagare som en gång startar en liten verksamhet, att det kan föra med sig fantastiska möjligheter för ens efterlevande och för hela området.

Satsningarna berör
hela kusten.

NORRBOTNIABANAN AVGÖRANDE FÖR ATT NÄRINGS LIVETS INVESTERINGAR SKA GE FULL EFFEKT

Norrbotniabanan är en viktig pusselbit i Norrbottens gröna framtid.
Foto: Norrbotniabanagruppen

Slutförandet av Norrbotniabanan är en förutsättning för att de miljardinvesteringar som just nu görs i Norrbotten ska få full effekt. Det säger Elisabeth Sinclair, projektledare för Norrbotniabanan.

Det handlar givetvis om att öka kapaciteten för klimatsmarta godstransporter, men än mer om att klara kompetensförsörjningen.

Regeringens samordnare för stora investeringar, Peter Larsson, menar att näringslivets investeringar kan leda till att norra Sverige får 100 000 fler invånare inom ett par decennier.

BYGGET AV NORRBOTNIABANAN mellan Umeå och Skellefteå påbörjades 2018 och beräknas vara klart 2021/22. I somras kom regeringen med beskedet att planeringen för slutsträckan mellan Skellefteå och Luleå ska påbörjas. Det är en viktig signal om Norrbottens stora betydelse

för den gröna omställningen i hela landet.

– Eftersom satsningarna berör hela kusten blir Norrbotniabanan en oerhört viktig pusselbit och länk för att folk ska kunna förflytta sig snabbt, säkert och klimatsmart mellan kuststäderna utan att de behöver flytta. Men givetvis behöver vi ett tillskott av invånare utifrån. Dessa får dock större valfrihet när det gäller val av bostadsort i och med att Norrbotniabanan öppnar möjligheterna för arbetspendling, avslutar Elisabeth Sinclair.

Text: Bitte Assarmo

BOLIDEN – MED JÄMSTÄLLDHET I FOKUS

Med mer än 90 år av kunskap och innovation är Boliden ett metallföretag i världsklass med 6000 anställda och verksamhet i Sverige, Norge, Finland och Irland. Med värderingar som omsorg, mod och ansvar uppnår man visionen att vara världens mest klimatvänliga metalleverantör.

Erika Fagerlönn

Men Boliden ligger i framkant också på andra områden. Boliden Aitik, strax söder om Gällivare i Lappland, är världens mest effektiva samt Sveriges största koppar-dagbrott och också en av världens mest jämställda gruvor. Nära hälften, 40

procent, av de stora maskinerna, såsom bergtruckar och grävmaskiner, körs av kvinnor.

– Vi är väldigt jämställda ute i produktionen, det är det normala sedan långt tillbaka. Under senare år har Aitik också anställt fler kvinnliga chefer och det är väldigt roligt. Jag ser Boliden som ett jämställt företag där man har samma möjligheter oavsett kön. Det är de personliga kvaliteterna som är avgörande, säger Erika Fagerlönn, Sektionschef produktion gruva vid Boliden Aitik.

Text: Bitte Assarmo

Nära hälften av Boliden Aitik's stora maskiner körs av kvinnor.
Foto: Boliden Aitik

An aerial photograph of a town, likely Umeå, Sweden, featuring a large lake in the foreground with a central fountain. The town is built on a peninsula, with residential and commercial buildings visible. The background shows a forested area and distant hills under a clear sky.

Bättre → tillsammans

Om vi ska kunna uppnå de globala målen för hållbar utveckling finns ingen tid att förlora. Det ligger i allas vårt intresse att vi lyckas, men vi kommer aldrig att nå fram om vi inte samarbetar. Våra projekt i norra Sverige finns från Umeå i söder till Kiruna i norr och vi ser stora fördelar med samverkan mellan både kommuner, regioner och företag. Vi tror på att våga ställa högre krav, både på varandra och inte minst oss själva. Därför har vi bestämt oss för att vara ledande inom hållbarhet och grönt byggande och bli helt klimatneutrala genom hela värdekedjan senast 2045. Redan idag har vi kommit en bra bit på vägen. Vi är till exempel stolta över vårt projekt "Verkstan" i Boden Business Park som byggts med miljö och hållbarhet i fokus. Hållbart samhällsbyggande är bara möjligt om många drar åt samma håll och tillsammans kan vi fortsätta utveckla Norrbotten och Västerbotten i rätt riktning.

"DET ÄR HÄR DET HÄNDER"

Framtidens Gällivare ska bli en
arktisk småstad i världsklass.
Foto: iStockphoto.com

Gällivare, mitt i landets mest expansiva region, är platsen där framtiden har knackat på dörren. Gruvindustrin miljardsatsar för en grön omställning och världens ögon riktas mot Gällivare. Tusentals jobb kommer att finnas och behovet av inflyttning är stort. Samtidigt pågår också samhällsomvandlingen där ett helt samhälle flyttas. Utmaningarna är många men möjligheterna fler. Gällivare ska vara en attraktiv plats att bo och trivas på, både för befintliga och nya invånare.

Gällivare blir centrum för den Gröna omställningen i och med industrins stora satsning på fossilfritt stål. – Detta är unikt, historiskt och en fantastisk möjlighet för Gällivare kommun. Det är här det händer! De positiva effekterna av detta är oanade och mångfacetterade. Vi ser många synergieffekter redan nu, säger Birgitta Larsson (S), Kommunstyrelsens ordförande i Gällivare.

I Gällivare, mitt i natursköna världsarvet Lapponia, finns också närheten som ger livskvalitet och mer tid över till fritid, aktiviteter och familjen. Cykelavstånd till arbete, skola, till naturen och skidanläggningen Dundret.

– Många dörrar har öppnats och det ger unika möjligheter att stärka stadens attraktivitet ytterligare, säger Jeanette Wäppling (V), Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande.

GÄLLIVARE KOMMUN SATSAR PÅ idrott och föreningsliv. Nya idrottsanläggningar har byggts upp de senaste åren. I Kunskapshuset, en prisbelönt specialdesignad byggnad mitt i centrum, finns bland annat skidgymnasiet där många kända personer har gått, exempelvis Tomas Fogdö, Charlotte Kalla, Lina Anderson och nu den högaktuella Emma Ribom.

– Bred tillgång till kultur, idrott och fritidsanläggningar är en viktig byggsten när vi bygger en arktisk småstad i världsklass, säger Henrik Ölvebo (MP), Kommunstyrelsens vice ordförande.

Om några år står även Multiaktivitetshuset

klart, 21 000 m² med aktiviteter, kultur och kreativitet. Huset blir en av landets största träbyggnader och är ritat av den världsberömda kanadensiske arkitekten Michel Green som bland annat designat Paris största träbyggnad.

– Multiaktivitetshuset skapar mötesplatser över generationer med möjlighet till många olika aktiviteter både inom kultur och idrott säger, Henrik Ölvebo.

NÄR STADEN UTVECKLAS står människorna i fokus. Hållbara bostäder är en självklarhet, och nya klimatsmarta lösningar utvecklas snabbt. Lika viktigt är det att erbjuda en bra samhällsservice där skolor, vård och omsorg håller hög kvalitet. Därför stärks skolan med mer personal i klassrummen i låg- och mellanstadiet, och barngruperna i förskolan minskas.

– Gällivare ska vara en inkluderande kommun, där nyinflyttade känner sig välkomna och där alla ges möjligheter att utvecklas, oavsett könsidentitet, etnicitet, politisk eller religiös

åsikt, funktionalitet, språk eller socioekonomiska förhållanden, säger Jeanette Wäppling.

DEN STORA UTMANINGEN ÄR tillgången på bostäder, kompetens, och tillståndsprocesser. En särskild samordnare är tillsatt som tillsammans med fyra arbetsgrupper jobbar med detta. Samverkan är avgörande, säger Birgitta Larsson: – Därav kommer samverkan mellan myndigheter och övriga aktörer att vara oerhört viktigt. Vi behöver modiga myndigheter! Gällivare kommer att behöva förstärkning i form av många fler bostadsexploatörer, övriga entreprenörer, kvalificerad kompetens inom alla näringar. Det är bara tillsammans som vi kan möjliggöra den gröna omställningen i Gällivare.

– Så vi önskar välkommen till Gällivare. Här är det tio minuter till förskola, skola, arbete och fritidsaktiviteter, men också till fjäll, flyg och tåg. En trygg och utvecklande miljö för barn och unga att växa upp i, avslutar Birgitta.

Text: Bitte Assarmo

Henrik Ölvebo (MP), Birgitta Larsson (S) och Jeanette Wäppling (V) brinner för ett hållbart och välkomnande Gällivare. Foto: Gällivare kommun

FÖRETAGANDE MED FRAMTID

De stora möjligheterna finns i Gällivare just nu. I Sveriges största industrisatsning någonsin investerar LKAB 400 miljarder. Lägg till det världens största vätgasanläggning så förstår man att arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (s) säger:

– Gällivare har ledartröjan i den gröna omställningen.

För det handlar inte bara om pengar. Investeringarna handlar om att rädda klotet från klimathotet.

LKAB ska framställa koldioxidfri järnsvamp och Hybrit, en samsatsning mellan SSAB, LKAB och Vattenfall, ska framställa fossilfritt stål med hjälp av bland annat världens största vätgasanläggning.

DET HANDLAR OM BANBRYTANDE och världsledande teknik som gör skillnad, bara LKAB:s

satsning motsvarar hela biltrafiken i Sverige när det gäller koldioxidutsläpp. Tanken med Hybrits teknik är att sänka Sveriges utsläpp med 10 procent.

Jättesatsningarna innebär förstås jackpot för den lilla gruvstaden.

– Vi såg direkt vilken fantastisk möjlighet det här är. Men jag tror inte omvärlden riktigt förstått vad som händer i Gällivare just nu, säger Monica Flodström, kommundirektör.

GÄLLIVARE VAR REDAN inne i en gigantisk samhällsomvandling när beskedet om industrisatsningarna kom.

Nu måste man växa med minst 3000 nya invånare.

– Det ska vi klara av. Men dessutom måste företag i alla storlekar få upp ögonen för att framtiden finns i Gällivare. Bostäder ska byggas,

service, nöjen, mat, shopping, ja allt behövs, säger kommundirektören.

FÖRUTOM EFFEKTERNA AV en byggbransch i högsta varv och att hundratals miljarder sipprar ut från investeringarna så finns det också andra möjligheter. Spillvärme, vätgasdrift, grön el, med mera.

– Här finns gigantiska möjligheter med de synergieffekter som skapas av industrisatsningarna. Cirkulär livsmedelsproduktion, foodtech, vätgasdrivna transporter och att vara en del av den gröna omställningen.

Go west young man, sa man i mitten på 1800-talet i USA för att få människor att befolka den unga nationen. Roger Hansson har sin variant:

– Kom norrut! Här finns möjligheterna till ett konkurrenskraftigt och hållbart företagande och ett enkelt livspussel.

FRAMTIDENS KULTURHUVUDSTAD

Vad får en etablerad film-och TV-regissör att flytta till Gällivare?

För Anette Winblad är svaret självklart.

– Det är här möjligheterna finns. Här satsas det på kultur.

För två år sedan tog Anette Winblad uppdraget som kulturchef i Gällivare. Lika länge har hon varit Gällivarebo.

Hon är en uppskattad regissör med bland annat långfilmen Att göra en pudel och TV-serien Tjockare än vatten bakom sig. På senare tid har hon rollbesatt den populära TV-serien Jägarna.

Hon har hunnit upptäcka vad som finns i staden men också jobbat hårt för att kulturen i Gällivare ska frodas och beröra fler.

OCH DET ÄR EN STOLT kulturchef vi möter.

– Det är en spännande plats. Det satsas på kultur och fritid. Vi har precis invigt en evenemangsarena och här bygger vi ett multiaktivitetshus med bland annat nytt bibliotek och scener. Det finns ett enormt intresse för kultur här, allt blir fullsatt.

Hon ger ett energiskt intryck, pratar mycket och

pekar. Nästan bara framåt. Och hon vill utveckla.

– Nu finns möjligheten att boka våra största artister, vårt museum ska bli en plats för kreativt skapande och kanske viktigast av allt, vi satsar på våra barn och unga.

SEDAN HAR VI KULTURFESTIVALEN Polarvinternatten, ett redan välbesökt arrangemang sista helgen i januari.

– Min ambition är att den ska växa och bli en nationell angelägenhet. Den som inte upplevt musik, dans, konst, poesi i vårt mäktiga vintermörker, ibland belyst av norrsken, borde verkligen unna sig den upplevelsen.

Hon ser stora möjligheter i den expansion som sker i Gällivare just nu och de stora investeringar som görs. Pengar i omlopp betyder möjligheter för kulturen.

– Jag tror på goda samarbeten. Om Gällivares och företagens planer ska lyckas är ett levande kulturliv en förutsättning. Efter arbetsdagens slut behöver man glädje, sång och musik.

Gällivare – en kulturhuvudstad i norr? Frågar du Anette Winblad råder ingen tvekan.

Regissören Anette Winblad valde uppdraget som kulturchef i Gällivare. "Det är en spännande plats".

Är du intresserad av företagande i Gällivare?

Kontakta Gällivare Näringsliv AB
gallivarenaringsliv.se
info@gallivarenaringsliv.se

Följ oss på:

facebook.com/gallivare.se

Instagram: @NyaGallivare

youtube.com/GellivareKommun

Oh my

Vi tyckte norra Sverige var hett redan innan batterifabriker, hamburgersatsningar och grönt stål. Men välkommen in i värmen som nytillkommen supporter.

P.S. Vi ska ha en kul afterwork i höst för att fira bra saker. Hör av dig till hej@ohmy.se om du vill komma.

Skapar hållbara möjligheter!

Hållbara totallösningar för installation,
energi och kommunikation

Elteknik för
fastighetsägare
och industrier.

Fiberinstallationer
för företag och
privatpersoner.

Ställverk- och nät
för energibolag
och industri.

Läs mer om vårt erbjudande och se våra lediga tjänster på install.se

SUNPINE VÄRLDSLEDANDE I FRAMSTÄLLNING AV GRÖN DIESEL

Med miljö och klimat i fokus framställer SunPine andra generationens förnybara drivmedel. Varje år produceras 150 miljoner liter talldiesel, något som reducerar 250 000 ton koldioxid, motsvarande utsläppen från nära 300 000 dieselbilar.

David Öquist, vd, har sneplat mot SunPine ända sedan det startade 2010.

– Det har länge varit något av en dröm för mig. Med ålder och erfarenhet blir det allt viktigare att jobba med något som bidrar positivt till samhälle och miljö, säger han.

DAVID ÖQUIST, SOM HAR en bakgrund inom stålindustrin, beskriver sig själv som en klassisk hemvändare. Efter återkomsten till Piteå har han arbetat för ett bolag som säljer kemikalier till massaindustrin, och för det lokala VA- och renhållningsbolaget. I april 2020 tillträdde han som vd för SunPine och året har varit händelserikt, berättar han:

– Med investeringar på nära en halv miljard har SunPine utökat från en till två produktionslinor

Med investeringar på nära en halv miljard har SunPine utökat.

och fördubblat kapaciteten. Idag är vi världens största bioraffinaderi och världsledande i framställningen av andra generationens förnybara drivmedel. Det är bra för hela samhället, för efterfrågan på grön diesel har aldrig varit större.

Redan idag finns en reduktionsplikt som säkerställer att 21 procent av all diesel som tankas i våra bilar ska vara förnybar. År 2030 ska den gröna delen i dieseln utgöra 66 procent. Framtiden ser alltså mycket ljus ut för SunPine.

– Ju fler gröna satsningar det blir häruppe desto fler kommer att vilja flytta hit, så det här är mycket positivt för regionen, avslutar David Öquist.

Text: Bitte Assarmo

Hemvändaren David Öquist ser positivt på Norrbottens framtid.
Foto: Maria Fäldt

HYBRIT UTVECKLAR FRAMTIDENS FOSSILFRIA STÅL

Stålindustrin tillhör de industrier som släpper ut mest koldioxid. Men stora förändringar är på gång. HYBRIT är ett samarbete mellan Vattenfall, SSAB och LKAB som utvecklar produktionsteknologi i syfte att sänka koldioxidutsläppen väsentligt vid ståltillverkningen.

Initiativet till projektet – Hydrogen Breakthrough Ironmaking Technology – togs 2016 och 2018 började man bygga en pilotanläggning i Luleå. En process som kallas för direktreducering är tänkt att ersätta den masugnprocess som används i dag. Restprodukten blir vatten som i sin tur kan återvinnas för produktionen av vätgas. Målet är att sänka koldioxidutsläppen i Sverige med 10 procent vid en fullskalig implementering.

Text: Bitte Assarmo

HYBRIT satsar på grönt stål för en hållbar framtid.
Foto: Åsa Bäcklin

OfficeGo – Arbetsplats som tjänst

När du vill att IT-miljön bara ska fungera. Både på och utanför kontoret.

office[®]

Vi finns på 19 orter från Malmö i söder till Kiruna i norr.
info@office.se | www.office.se

Smidigt. Smart. Säkert.

WIBAX ERBJUDER FOSSILFRIA LANDTRANSPORTER FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

En hållbar kemikalieleverantör som tar hänsyn till både människa och miljö – det är Wibax. Med kundorienterat arbete, med marknadens effektivaste logistiksystem, levererar Wibax flytande kemiska produkter, biooljor och salter. Den strategiska satsningen på eltankbilar och ett målinriktat arbete för att minska beroendet av fossila bränslen gör att Wibax kan erbjuda hållbara landtransporter till kunder som vill minska sitt klimatavtryck.

MAGNUS SUNDSTRÖM, CEO PÅ WIBAX LOGISTICS AB, HUR SER ER STRATEGISKA SATSNING PÅ ELTANKBILAR UT?

– Vi har jobbat ganska länge med fossilfria transporter på olika sätt och nu står vi inför att lyfta vårt hållbarhetsarbete vidare. Nästa steg är elektrifiering, en ganska ny teknik som utvecklas snabbt. Här har vi gjort ett omfattande arbete, tillsammans med våra chassileverantörer, och gjort upp en plan för våra transporter under de kommande åren. Vi sätter nu igång med våra första transporter och den första bilen kommer vi att ha i drift strax efter årsskiftet. Det som är superspännande är att tekniken utvecklas så snabbt och att det kommer att finnas goda möjligheter i framtiden.

ERT MÅL ÄR ATT VARA LEDANDE I OMSTÄLLNINGEN TILL TUNGA, FOSSILFRIA TRANSPORTER?

– Ja, och vi ligger väldigt långt framme i det arbetet, genom vårt sätt att arbeta med det här. Vi utför tunga transporter, ofta mellan två fasta punkter, vilket innebär att vi transporterar en väldigt stor mängd. Det betyder också att våra chaufförer tillbringar omkring en timma med lastning innan de kör, och därefter en timma med lossning. Genom att se till att bilarna kan laddas

Magnus Sundström

på plats, medan lastningen pågår, så att den tid då bilen ändå står still blir effektiv. Optimalt är ju om man kan ladda även hos kunden, medan man lossar.

VILKA FLER ASPEKTER HAR NI MED ER IN I DET FRAMTIDA HÅLLBARHETSARBETET?

– En väldigt viktig del av det här hållbarhetsarbetet är returtransporter. Kör du mellan punkt A och punkt B med en transport är det också rimligt att transportera något även på vägen tillbaka. Det behöver inte nödvändigtvis vara mellan samma punkter, utan kanske mellan två andra platser på vägen. Istället för att två tankbilar kör åt varsitt håll, varav ena turen utan last, så syr vi ihop ett transportflöde som är effektivt. På det sättet kan vi nå både ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Hållbarhetsarbetet går ofta hand i hand med

resurser och ekonomi. Ju mer effektivt, desto mer hållbart. Det gör att vi kan säkra upp och vara starka i framtiden.

HUR SER DU PÅ FRAMTIDEN, MAGNUS SUNDSTRÖM?

– Jag tror att elektrifieringsarbetet är jätteviktigt. Vi har en reduktionsplikt i Sverige, som kräver att vi successivt ökar fossilfri diesel i alla transporter fram till 2030. Men många som förutspår hur marknaden kommer att utvecklas ser också att prisutvecklingen på drivmedel blir ganska brant. Konsekvensen av det är att elektrifieringen blir alltmer intressant. Det är bra för Sverige och bra för hållbarheten och där vill vi gärna vara med och vara en viktig del av utvecklingen.

Fakta Wibax

- Wibax säljer, köper in, processar och distribuerar flytande kemiska produkter och biooljor till basindustrin i Europa. Företaget arbetar kundorienterat med hållbarheten i fokus.
- Företaget grundades 1986 och huvudkontoret ligger i Piteå.
- Wibax har 50 lastbilar och 250 anställda.

wibax.com

WIBAX
VI GÖR GOD KEMI

DET SMARTA GRÖNA

Den gröna industriella omställningen som nu sker i norra Sverige är en del av en grön global omställningsprocess.

Vår region, våra resurser och vår kompetens uppfattas nu som en tillgång och en utgångspunkt för skapandet av morgondagens hållbarare samhälle.

IDA-LINN NÄZELIUS

VP of Environment and Society / H2 Green Steel

Med satsningen på vätagasdriven grön ståltillverkning har H2 Green Steel accelererat omställningsarbetet och gjort Boden till en plats för den gröna industriella revolutionen. Bodenfödda Ida-Linn blev företagets första rekrytering till nya kontoret på Boden Business Park. Här ska hon och H2 Green Steel förverkliga ett av Sveriges mest spännande och hållbara industriprojekt.

Det långsiktiga och smarta utvecklingsarbete vi investerat i gjorde oss till etableringskommunen för H2 Green Steel. Vi ska fortsätta tänka smart när vi nu kombinerar det nya "smarta gröna" med vårt #närhetsliv och får chansen att bygga något delvis helt nytt, något hållbart och något smått unikt.

THOMAS FÄGERMAN

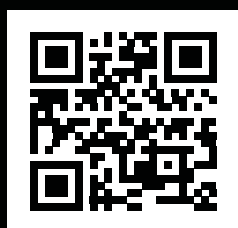
VD / Bodens Business Park

BBP är en mötes- och möjlighetsplats för människor med starka idéer. Här pågår mycket av det utvecklingsarbete som måste till för att skapa morgondagens hållbarare och smartare samhälle. Hit kommer också allt fler människor, från hela världen, som upptäckt den otvugna och kreativa miljön där Thomas och hans kollegor alltid är nära.

CECILIA KVIBACKE

Enheten fysisk planering / Bodens Kommun

Bodens kommun ligger i framkant när det gäller långsiktig, hållbar samhällsutveckling av både industri och samhälle. Cecilia är ansvarig för planering och utveckling av det senaste etableringsområdet i Boden. Det sker i dialog med Bodensarna och nu i ett nära samarbete med H2 Green Steel för att ytterligare ta ett steg mot det smarta gröna.

@närhetsliv • Boden.se

BODENXT